

Diagnoza krajowa

Andrzej Rajkiewicz, SAPE/FPE

Przedmiot diagnozy

- **Identyfikacja** potencjałów finansowania poprawy efektywności energetycznej w sektorach budownictwa mieszkalnego wielorodzinnego, jednorodzinnego i użyteczności publicznej oraz w MŚP w Polsce,
- **Ilustracja** funkcjonujących instrumentów finansowych i ram dla inwestycji w poprawę efektywności energetycznej,
- **Sformułowanie wstępnych rekomendacjami** w celu zwiększenia zdolności finansowania zrównoważonych inwestycji przez uczestników rynku

[Diagnoza dostępna jest tutaj](#)

Wsparcie inwestycji na poziomie lokalnym

- Wesprzeć gminy w tworzeniu kompleksowych baz danych, które będą wykorzystywane do strategicznego i krótkoterminowego planowania wykorzystania energii;
- Zbliżyć sektor publiczny, w szczególności doradców energetycznych NFOŚiGW do sektora prywatnego, w tym do agencji energetycznych i audytorów energetycznych, w celu pogłębiania Kompleksowej Obsługi Inwestorów (one-stop-shop) publicznych i niepublicznych;
- Kontynuować poprawę warunków dla działalności firm ESCo, w szczególności w rozwoju instrumentów gwarancyjnych dla zawieranych umów o efekt energetyczny (EPC)

Wsparcie dla poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach

- Kierunkowo stworzyć mechanizm uwzględniający komponent gwarancyjny dla przedsiębiorstw i/lub instytucji finansowych, komponent grantowy – pokrywający koszty obsługi funduszy, w tym pomocy technicznej, i komponent zwrotny;
- Wprowadzić ulgi podatkowe dla MŚP podejmujących działania mające na celu oszczędności energii;
- Wprowadzenie szeregu zmian w ustawodawstwie regulującym rynek efektywności energetycznej, w celu ułatwienia korzystania przez inwestorów z systemów wsparcia przez białe certyfikaty;
- Uwzględnienie, opisanie i umocowanie w dokumencie strategicznym dla polityki Państwa np. w Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju lub KPEiK, istotnej roli przedsiębiorstw.

Źródła diagnozy – Główne rekomendacje wynikające z obrad II Okrągłego Stołu ds. finansowania efektywności energetycznej 27 marca 2019

Wsparcie dla poprawy efektywności energetycznej w budynkach

- Skoordynować zapisy w aktach prawnych związanych z efektywnością energetyczną
- Wprowadzić klasy energetyczne i emisyjne na świadectwach charakterystyki energetycznej budynków. Zmodyfikować metodologię audytów energetycznych (efektywności energetycznej), tak aby była możliwość jej stosowania dla różnych instrumentów wsparcia;
- Wprowadzić system ewidencji inwestycji wraz z kontrolą i monitoringiem efektów inwestycji;
- Zakazać montażu kotłów na paliwo stałe w nowobudowanych budynkach oraz w budynkach poddawanych modernizacji;
- Promować włączanie się właścicieli budynków do efektywnych energetycznie i przyjaznych środowisku lokalnych systemów energetycznych – społeczności energetycznych
- Stworzyć kompleksowy system doradztwa energetycznego opartego na ekspertach;
- Wzmocnić rolę banków w procesie poprawy efektywności energetycznej budynków

W zakresie publicznych programów finansowania renowacji budynków:

- Adekwatna intensywność wsparcia do funkcji budynku
- Umożliwienie łatwego łączenia dotacji z innymi instrumentami finansowymi
- Zapewnienie wsparcia finansowego promującego bardziej ambitne projekty budowy i renowacji
- Preferowanie długotrwałych programów wsparcia o stabilnych warunkach
- Zapewnienie, że poszczególne programy nie konkurują ze sobą o beneficjenta
- Skuteczne monitorowanie projektów poprzez ujednoliconą sprawozdawczość i efektywny system obiegu informacji o wielkości, strukturze i efektach wydatków

W zakresie zwiększenie efektywności wykorzystania środków publicznych wspierających renowację budynków:

- Zastosowanie naborów ciągłych
- Zapewnienie pomocy technicznej gminom i właścicielom budynków
- Podwyższenie świadomości społecznej korzyści płynących z oszczędności energii
- Struktura finansowania powinna być powiązana z celami w zakresie energii i klimatu
- Promowanie złożoności i jakości, a nie tylko efektywności energetycznej
- Zapewnienie wsparcia finansowego, które zmotywuje do bardziej ambitnych renowacji
- Potrzeba większego wsparcia finansowego na przygotowanie projektów i na integratorów usług
- Potrzeba ujednoczenia katalogów wymagań technicznych i warunków finansowych

1. Wywiady przeprowadzone z przedstawicielami uczestników rynku
2. Informacje o realizowanych projektach przez instytucje finansów publicznych i niepublicznych
3. Konsultacje z ekspertami opracowującymi ekspertyzy zamawiane przez ministerstwo właściwe dla spraw rozwoju w zakresie zmian regulacyjnych i strategii
4. Wnioski wynikające z diagnoz przeprowadzonych w 7 województwach uczestniczących w projekcie (dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, łódzkie, mazowieckie, podlaskie, pomorskie, śląskie)

Przegląd osiągnięć

- W latach 2020-2021 wprowadzono m.in. zmiany w Ustawie o wspieraniu termomodernizacji i remontów:
 - gminy uzyskały zwiększone do 50% wsparcie do remontu związanego z termomodernizacją budynków mieszkalnych komunalnych (60% dla zabytkowych)
 - dodano instalacje fotowoltaiczne zintegrowane z budynkami wielorodzinnymi jako kwalifikowalne wspólnie z termomodernizacją, premiowane dodatkowo 5 p.p. do 16% premii termomodernizacyjnej,
 - wprowadzono dopłatę do wzmocnienia płyt elewacyjnych w domach wielorodzinnych
 - wprowadzono centralną ewidencję emisyjności budynków, która będzie stopniowo wypełniana danymi zbieranymi od właścicieli poszczególnych budynków w Polsce
- Program „Czyste Powietrze” został operacyjnie wzmocniony przez stworzenie możliwości udziału w nim samorządów i banków. Poza dotacją do kosztów termomodernizacji wprowadzono dopłatę do częściowej spłaty kredytu zaciągniętego na pokrycie kosztów pełnej termomodernizacji domu jednorodzinnego. Tworzony jest fundusz gwarancyjny dla kredytów zaciąganych na wymianę źródeł ciepła i termomodernizację domów z programu “Czyste powietrze”
- Projekt doradztwa energetycznego NFOŚiGW m.in. rozszerzył swoją działalność o szkolenia w celu utworzenia w gminach stanowisk Energetyków Gminnych
- Zainicjowano działania na rzecz rozwoju rynku dla ESCO Porozumieniem pomiędzy NFOŚiGW i Polskim Funduszem Rozwoju
- Uruchomiono ze wsparciem UE i NFOŚiGW ważny wieloletni projekt „LIFE EKOMAŁOPOLSKA” (2021-2031) obejmujący m.in.: implementację Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii, niskoemisyjną transformację rynku urządzeń grzewczych, tworzenie narzędzi informatycznych określających potencjał OZE, przygotowanie regionalnego centrum kompetencji wspierającego powiaty i gminy, a także pilotaże w zakresie klastrów energetycznych, spółdzielni energetycznych, biogazowni rolniczych oraz wykorzystania biomasy odpadowej.

Przegląd osiągnięć

Strona niepubliczna angażuje się w realizację postulatów w następujący sposób:

- Banki coraz aktywniej wykorzystują instrument wsparcia UE ELENA w powiązaniu z regionalnymi lub krajowym instrumentem finansowania termomodernizacji w budynkach wspólnot mieszkaniowych, konsultują zmiany w Programie „Czyste Powietrze” i wezmą udział w jego realizacji
- Organizacje eksperckie aktywnie uczestniczą w opiniowaniu i przygotowaniu ekspertyz na rzecz zmian prawnych związanych z oceną charakterystyki energetycznej budynków, instrumentem poprawy efektywności energetycznej – białymi certyfikatami i uczestniczą w tworzeniu strategii klimatycznej Polski (np. długoterminowej strategii renowacji budynków do 2050 r)
- Firmy doradztwa energetycznego są angażowane przez sektor finansowy do współtworzenia i współrealizacji instrumentów finansowych związanych z poprawą efektywności energetycznej w budynkach i MŚP

Główne tematy do dyskusji

Wśród rekomendacji zgłaszanych przez uczestników poprzednich wydarzeń i w różnych przytaczanych analizach oraz głosach środowisk warto zwrócić uwagę na następujące najważniejsze problemy:

- ograniczenie krzyżowania się instrumentów finansowych ukierunkowanych na te same cele adresowanych do tych samych beneficjentów
- rozwój formuły one-stop-shop – Kompleksowej Obsługi Inwestora (KOI), w celu
 - lepszego poinformowania inwestorów o dostępnych instrumentach finansowych i modelach wsparcia
 - grupowania projektów modernizacji budynków
 - tworzenia lokalnych rynków modernizacji budynków
- ułatwienie działalności dla przedsiębiorstw usług energetycznych
- uproszczenie dostępu przez inwestorów do instrumentów finansowych

Zapraszamy do aktywnego udziału w dyskusjach tematycznych!

Andrzej Rajkiewicz

arajkiewicz@nape.pl

